



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 186/2022-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vedenej pod sp. zn. Rvp 522/2022, a o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **DJK trade, s. r. o.**, Mikulášska 1, Bratislava, IČO 31 345 875, vedenej pod sp. zn. Rvp 525/2022, zastúpených advokátom Mgr. Ernestom Vokálom, advokátska kancelária, Hlavná 61, Prešov, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v bližšie neidentifikovanom konaní takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 21. februára 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v bližšie neidentifikovanom konaní.

2. Sťažovateľ, ktorý je jediným spoločníkom obchodnej spoločnosti DJK trade, s. r. o. (ďalej aj „obchodná spoločnosť“ alebo „sťažovateľka“; spolu so sťažovateľom ďalej aj „sťažovatelia“), žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie ním označených práv postupom okresného súdu, zrušil rozhodnutie okresného súdu o opätovnom zápise obchodnej spoločnosti, prikázal okresnému súdu, aby obnovil stav pred ich porušením a vymazal obchodnú spoločnosť z obchodného registra.

3. Ústavnému súdu bola 21. februára 2022 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru postupom okresného súdu v bližšie neidentifikovanom konaní.

4. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie ňou označených práv postupom okresného súdu, zrušil rozhodnutie okresného súdu o opätovnom zápise sťažovateľky, prikázal okresnému súdu, aby obnovil stav pred ich porušením a vymazal sťažovateľku z obchodného registra.

5. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 137/2022-17 z 30. marca 2022 spojil ústavné sťažnosti sťažovateľov na spoločné konanie podľa § 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 166 ods. 1 prvej vety zákona Civilného sporového poriadku s tým, že ústavná sťažnosť sťažovateľa vedená pod sp. zn. Rvp 522/2022 a ústavná sťažnosť sťažovateľky vedená pod sp. zn. Rvp 525/2022 budú ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 522/2022.

6. Z obsahu ústavných sťažností sťažovateľov vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 37 K 40/2018 z 18. júna 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. júla 2018, bol v zmysle zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a reštrukturalizácii“) okrem iného na majetok sťažovateľky vyhlásený konkurz a do funkcie správcu ustanovený JUDr. Peter Zajac, kancelária správcu, Mostová 2, Bratislava (ďalej len „pôvodný správca“).

7. Okresný súd uznesením č. k. 37 K 40/2018 z 11. apríla 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 30. apríla 2019, pôvodného správcu z funkcie správcu odvolal a uznesením č. k. 37 K 40/2018 z 3. júna 2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť 14. júna 2019, do funkcie správcu ustanovil JUDr. Olivera Korca, kancelária správcu, Záhradnícka 9, Bratislava (ďalej len „správca“).

8. Okresný súd sťažovateľku 23. novembra 2021 podľa § 768s ods. 2 písm. c) zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“), v zmysle ktorého registrový súd podľa osobitného zákona v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) vymaže z obchodného registra zapísané osoby, ktoré si nesplnili povinnosť premeny menovitej hodnoty vkladov a menovitej hodnoty základného imania zo slovenskej meny na euro podľa osobitných predpisov ani do 1. decembra 2020, z obchodného registra vymazal.

9. Okresný súd po tom, čo správca 7. decembra 2021 upovedomil ministerstvo spravodlivosti, že proti sťažovateľke prebieha konkurzné konanie, čo v zmysle § 768s ods. 4 písm. a) Obchodného zákonníka zakladá prekážku pre jej výmaz z obchodného registra, sťažovateľku 21. decembra 2021 do obchodného registra opäť zapísal.

10. Sťažovatelia 28. januára 2022 zaslali ministerstvu spravodlivosti žiadosť o prístupenie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene

a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov spolu s doplňujúcou žiadosťou z 8. februára 2022, na základe ktorej boli okrem iného informovaní, že „pri tejto obchodnej spoločnosti došlo k technickej úprave, a to navráteniu zapísaných údajov o takejto obchodnej spoločnosti alebo družstva v obchodnom registri bez potreby dodatočného splnenia povinnosti podľa § 768s ods. 2 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov z dôvodu, že bola vymazaná i napriek prekážke prebiehajúceho konkurzného konania, ktoré bolo dôvodom na vyradenie takejto zapísanej osoby zo zoznamu zapísaných osôb, ktoré boli z obchodného registra vymazané“.

II.

Argumentácia sťažovateľov

11. Proti postupu okresného súdu, ktorého výsledkom je opätovný zápis sťažovateľky do obchodného registra, podali sťažovatelia ústavnú sťažnosť, v ktorej namietajú, že

a) dňom výmazu sťažovateľky boli naplnené zákonné predpoklady na zrušenie konkurzu v zmysle § 102 ods. 2 zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii, keďže „súd rozhodne aj bez návrhu o zrušení konkurzu, ak zistí, že tu nie sú predpoklady na konkurz; o odmene a výdavkoch správcu rozhodne ako pri zrušení konkurzu pre nedostatok majetku“,

b) zánikom úpadcu (sťažovateľky) a neexistenciou jeho právneho nástupcu zaniká oprávnenie správcu konať za sťažovateľku, teda správca nebol oprávnený podať návrh na opätovný zápis sťažovateľky do obchodného registra,

c) správca podal návrh po márnom uplynutí zákonnej lehoty 6 mesiacov (§ 768s ods. 3 Obchodného zákonníka) a nepredložil vyžadované dokumenty (§ 768t ods. 2 Obchodného zákonníka).

12. Sťažovatelia argumentujú, že postupom okresného súdu, ktorým opätovne zapísal sťažovateľku do obchodného registra v rozpore s ustanoveniami Obchodného zákonníka, došlo k „nesprávnej interpretácii a aplikácii procesno-právnych noriem“ a zároveň k porušeniu ich označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru.

III.

Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

13. Ústavný súd ústavné sťažnosti sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

14. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavné sťažnosti sťažovateľov obsahujú všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na ich odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

15. S prihliadnutím na sťažovateľmi formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavné sťažnosti sťažovateľov je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

16. Ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, ktorých uplatnenie je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania. Inak povedané, ústavný súd môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti ustanovené zákonom o ústavnom súde.

17. Z hľadiska predbežného prerokovania ústavných sťažností sú podstatné najmä požiadavky plynúce z § 123 ods. 1 písm. b) a d) zákona o ústavnom súde, a to požiadavka označenia právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľov boli porušené ich základné práva a slobody a požiadavka relevantnej ústavnoprávnej argumentácie (konkrétne skutkové a právne dôvody) vo vzťahu k rozhodnutiu okresného súdu, ktorého zrušenia sa domáhajú v petite, ako aj § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd osobitne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené zvoleným advokátom.

18. Z obsahu ústavných sťažností vyplýva, že sťažovatelia sa v ich petitoch domáhajú ochrany označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru výlučne postupom okresného súdu, ktorý nie je riadne označený, pričom sťažovatelia ho označujú z hľadiska jeho výsledku ako postup, ktorým bola sťažovateľka opätovne zapísaná do obchodného registra. Sťažovatelia sa zároveň domáhajú, aby ústavný súd zrušil rozhodnutie okresného súdu o opätovnom zápise obchodnej spoločnosti, prikázal okresnému súdu, aby obnovil stav pred ich porušením a vymazal obchodnú spoločnosť z obchodného registra, pričom úplne absentuje i označenie rozhodnutia okresného súdu, ktoré má byť ústavným súdom zrušené, a relevantná právna argumentácia vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu.

19. Nevyhnutným predpokladom, aby ústavný súd mohol pristúpiť k zrušeniu rozhodnutia je to, že ústavný súd v prvom rade vysloví porušenie základného práva vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré má zrušiť. Inak povedané, ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej moci, ak najprv (vychádzajúc z petitu) nevysloví, že predmetným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva (m. m. II. ÚS 270/2021, II. ÚS 99/2022).

20. Ak teda ústavnému súdu už samotná formulácia petitu ústavných sťažností sťažovateľov vôbec nedáva možnosť vysloviť porušenie práv sťažovateľov rozhodnutím okresného súdu, ústavný súd

nemôže zrušiť toto rozhodnutie, aj keď sa sťažovatelia jeho zrušenia petitom ústavných sťažností domáhajú.

21. Sťažovatelia taktiež k ústavnej sťažnosti nepripojili ani kópiu právoplatného rozhodnutia okresného súdu, ktorého zrušenia sa domáhajú (požiadavka plynúca z § 123 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

22. Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažovatelia sú v konaní pred ústavným súdom zastúpení advokátom, ktorý je v súlade s § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom. Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

23. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavných sťažností, ale týka sa ich petitu a sčasti i odôvodnení ako esenciálnych obsahových náležitostí ústavnej sťažnosti, ústavný súd sťažovateľov, ktorí sú zastúpení kvalifikovaným právnym zástupcom, nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavných sťažností (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 233/2021, II. ÚS 270/2021).

24. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavné sťažnosti sťažovateľov odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

25. Keďže ústavný súd ústavné sťažnosti ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov v nich uplatnenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu